

Szerkesztőségi iroda:

R-szombat, Losonezi ut 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petitsor térfogata 5 kr. Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — Hirdetéseket csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1885. május 30.

A budapesti országos kiállítás látogatóinak száma naponta nő: az iránta felébredt érdekltség már a külföldön is több, mint pusztá kíváncsiság. E körülmény azt igazolja, hogy már ma sem csupán kedvtöltés, hanem okulás szempontjából utaznak Budapestre Ausztria és Csehország, s a távolabb külföld lakói. Most már nap-nap után érkeznek a bejelentések, hogy ez és ama város lakói, ez és amaz intézet növendékei, ez és ama testület tagjai érkeznek tömegesen, százankint, ezrenkint. A fővárosi hírlapok naponta buzdítják a hazai közönséget nemcsak egyenes felhívásaikkal, de az ott láthatók, az ott történők hü leírásával is arra, hogy a látogatók számát szaporítsák. — És nem sikertelenül fáradoznak; kiállításunknak már naponta 10—20 ezernyi látogatója van s bizonyosan az ország minden vidékéről.

Kétségtelen, hogy egyesek már megyénkbeli s városunkból is voltak e czézből Budapesten, kik ott tapasztalatokat gyűjtöttek, avagy szórakozást kerestek, azonban hát ez a mi közönségünk részéről nem elég, a minthogy ennivel nem elégszik meg hazánk más megyéje sem, — annál kevésbé pedig, mert „az idő eljár“ s ha összetett kézzel nézzük, mint repül el fejünk felett, szépen itthon maradunk.

Ideje volna hát, hogy ez irányban mi is tegyünk valamit, még pedig a mások példája nyomán úgy, hogy tömörülés által váljék könnyen lehetővé az, mi egyeseknek vagy semmikép, vagy csak nagy áldozat mellett sikerülne.

Es erre kedvező alkalom is van, miután gróf Zichy Jenő, a kiállítási országos bizottság egyik vezér tagja értékére adta az iparhatóságoknak, hogy nagyobb tömegben felutazók számára az utazási jegy árának 50%-ra leszállítását biztosíthatja.

E gondolat elég életrevaló arra, hogy ha különösen az iparosok érdekében városi hatóságaink, a vidékiek javára pedig szolgabiráink ezt magokéva tesszik, minden nagyobb nehézség nélkül keresztül vihető legyen.

A tömeges utazás előnye szembe tűnök. — Már maga az árkedvezmény olyan, aminőt — hivatalos állásunkon kívül — senkinek sincs módjában másként élvezhetni. Olesó és tisztességes szállás csak ez uton biztosítható Budapesten. A nagy társaságban utazás mellett eltűnnek az osztály és vagyonbeli nézetekből származó különbségek, a családias együttlét folytán

ismeretségek köttetnek, eszmék társulnak, nézetek simulnak, ismeretek gyarapodnak, amire pedig csakugyan szükségünk van. Ezen kívül a tömegesen felutazók még azon előnyben is részesülnek, hogy a kiállítás megtekintéséhez szükséges és egész napon át használható jegyeket 30-, míg mások csak 50 kron szerezhetik meg.

E szerint Rimaszombattól a fel- és visszautazás, két napon át szállás és beléptijegy összes költségei 5 frt 45 krt tenne ki, — természetesen, hogy az étkezésre szánt, avagy más élvezetre is fordítható kiadásokon kívül.

Igaz ugyan, hogy a kedvezményes jegyekkel utazók rendszerint méltán panaszkodnak arról, miszerint a kocsik ilyenkor túltömöttek, s a közönség annyira vegyes, hogy az ezzel járó kellemetlenséget nem érdemes eltérni akár féljegy áraért sem. Hát ez igaz akkor, midőn ünnepek avagy más alkalomból minden egyes megszerezheti a leszállított áru jegyets ott utazik, a hová befér, — de egy 200—300 főből álló társaság bizonyosan más elbánásban részesül s nem is lehet arra kötelezhető, hogy ismeretleneket, a rendesnél szűkebb helyet elfogadjon.

Ugy tudjuk, hogy ez életrevaló eszme keresztülvitele iránt városunk polgármestere felhívását a kartársaknak már megküldötte, ugyan azért kötelességünknek tartottuk erre felhívat tisztelt olvasóink figyelmét is, remélve, hogy az igen is méltányolható előnyök eléggé ajánlják magukat.

Országos kiállításunkat, ha csak lehet megtekinteni, hazafias kötelesség és szükséges is; midőn idegen országok lakói messze földről, nagy áldozatot hozva sietnek, hogy színről-színre lássák, mennyire vagyunk mi magyarok ipari, művészeti és gazdasági tekintetben az ő becsülésükre érdemesek, — meg kell mutatnunk, hogy a haladás iránt nálunknál kevésbé fogékonyak nem vagyunk.

A rimaszombati dalárda Rozsnyón.

(Két nap története.)

Ha csak egy kissé akarnánk — már t. i. mi rimaszombati dalárdisták — önhitteek lenni, hát elmondhatnók Nagy Sándorral: „jöttünk.“ — az az hogy „mentünk, láttunk, győztünk.“

De mi szerények vagyunk annál inkább, mert Nagy Sándor — a rimaszombati ref. káplán — közöttünk nem lévén, a történetileg „nagy“ név varázsára sem támaszkodhatánk vala.

Hanem azért, — a rozsnyóiak jóvoltából — zászlónk egy díszes koszorúval ismét gazdagabb, s erre nem kevésbé lehet-

borbélya volt, ki midőn észrevette, hogy urának nagy füle vannak, melyeket hosszúra növesztett haja alá rejtget: a nagy titok által üzve-hajtva, nehogy valamiképen síját lelje beune a felfödözés, a király bosszujától való féltében gödröt ásott, s abba kiáltta bele e szavakat: Midásnak nagy füle van. — Tü-nődöm, vajjon nem így kellene-e cselekednem, midőn a szellem drágább fegyvereivel vívott e nagy háboru okát megtalálom.

De miért? hiszen Róma Carthagóval ölelkezik, s a multa nem is lenne fátyol, de áthatolhatatlan sirhalom borul. És nem szomorufüz hajtja reá hervadt lombjait, hanem — mint szemléli szerenesénk leszen — tánczó párok tapossák a földszínnel egyenlővé domborulatát, dal, zene és poháresség üzik szét fagyasztó némaságát. Kell-e hát titkolnunk a hibát, mely jelenben orvoslást talál? korántsem. Bevalljuk gyarlóságunkat, s szívünk mélyén egy rejtett vágy támad, vajha gyakrabban ezívdhatnánk, hogy minél többször élvezhessük a kibékülés örömmel teljes perceit.

Mert hiszen egyaránt dicsőség övezi a két harezi zászlót, mindkét fél győző és legyőzött egyszersmind, s a békejobb, melyet egymásnak nyújtunk, méltó ellenfelek kézszeritása. Nem vitatják, kié volt a nagyobb diadal? de azt büszkén valljuk, hogy a szeretet szava vert bilincseket harezi vágyainkra, s hogy most mindkettőnk legyőzője, e szeretet il diadalt kötöttünk, az első sorban igen tisztelt vendéglátóink érdeme.

Ezzel nem azt mondom, mintha mi nem egyenlő részt igényelnénk a magunk számára az őszinte érzelemből. Nem, itt nem alkuszunk, s inkább újra sorompók közé lépünk, hogysem e lelki kincs mértékét meghamisítva lássuk.

tünk büszkék, mint a miskolezira, mivel ha ez utóbbi, mert szín arany s ezüst, számokban kifejezhető értéket képvisel is, de a rozsnyói koszorut az őszintén szerető testvér nyújtotta felénk, olyan díszes közönség színe előtt, mely méltán képviselhető megyénk értelmiségének színe-javát, — azért hát annál drágább lehet, én — legalább is annyira becsülöm.

Azonban nem érezhetem magamat hivatottnak ez ünnepelemlékének megörökítésére; mert sem lángelmével, sem a költői gondolatok gazdagságával, sem a toll gyakorlatosságával nem bírok; — pedig mindegyre szükségem volna, az e hó 25. és 26-ik napján Rozsnyón velünk történtek hü megírásához.

De kötelességemnek tartom legalább az adatokat — ha mindjárt szárazan is — felsorolni, remélve, hogy annak, ki megyénk közművelődési történetének megírására vállalkozik, jegyzékeim — egykor — jó szolgálatot teendének.

Hogy ez általam itt nyújtandó kép az eredetinek csak roz s halvány másolata, jól tudom, de nem az én bűnöm, ha a „Gömör-Kishont“ kénytelen — jobbnak hiányában — ilyen tudósítással is megelégedni.

A bevonulás.

Himezés-hámozás nélkül legyen mondva, az bizony nem volt valami nagy szerű, ugy külsőleg, — de hát mi ennek nem voltunk okai, annál kevésbé pedig a rozsnyóiak, — mert ahoz, hogy fogadtatásunk legalább is zajos legyen, mi ugyan eléggé felkészülve valánk, az előnkbe kisereglett közönség pedig tekintélyével s tömegével egy uralkodó herezeggel szemben is elég lehetett volna; hanem az időjárás szeszélye keresztülhuzott minden számítást; — az ég haragosan dörgött fejünk felett, midőn a vonatról leszálltunk, s a sötét felhők ugyanesak kövér eseppekben sarkaltak sietésre. Mindennek dacára azonban Szepessy Károly, a vendéglátó Rozsnyó város szónoka, s Baksay István az érkező rimaszombatiak, főleg a dalárda nevében — ennek elnöke lévén, — harsogó éljenzés közepette cserélték ki a találkozás fölötti közös öröm őszinte szavait. Ez a két szónoklat aztán, nehány esernyi segítségével elegendő is volt arra, hogy a komolyabb elázás veszélyeit — legalább egyelőre — elhárítsa fejünkről. — Egy-szóval az idő — annyira amennyire — megbeesülte magát, a sötétlen fenyegető felhők, midőn a városba érkezénk, elvonulván, a nap már mosolygott is ama természetes koszoru láttán, mely a berzétei utca egyik ablakából szállott lobogónk nyelére, biztató hírnökeül azon kitüntetésnek, mely reánk várakozott. Jöttünk zeneszó hirdeté az utcaikon reánk állhatatosan váró közönségnek, melyből igen sokan csatlakozva hozzánk, már utközben megkezdődött az ismerkedés.

Ekkor lehetett délután 5 óra, de bármennyire feszült is szívünk a reánk várakozó örömek előérzetétől, — legyen hála a gömöri iparvasutak vonatát nem annyira gyors, mint inkább rázós mivoltának, 8 óránál hosszabb ideig tartott utazás után, ha nincs köztünk egy karmester Menenius Agrippa, inkább pihenésre, mint a vartyogi verseny díjjaira gondolunk.

Törhetetlenül sieténk vala hát a városház második emeleti helyiségében felállított színpadra, hogy még egy utolsó gyakorlatot tartsunk az estély előtt, mely biztosítsa számunkra az ujabbi diadalt.

Mert erről volt szó; — de nem mindenikünk tudhatá, hogy a virágok alatt még kigyó is lappanghatott.

A barátság, melyet mai napon együttlétünk megkoronáz, nem a piros pünkösdi király jelvényeit viseli, trónja nem homokszemekre épített, mit elsodor a vihar első lehelete, de megrendíthetetlen. Szíveinkben székelt az, s egy fensőbb gondolat virraszt fölötté az el-el-sötétülő éj órában. E gondolat, a hazaszeretet magasztos eszméje, mely lángbetűkkel van bevésve keblünk oltárán, mely a pusztában világító bibliai tűzszlop életünk vándorutján.

Vajha e föld minden fiát e tűz melengetné, vajha más vezéresillag ne tántoritana sokakat tévesztett utak tömekegibe. — De fájdalom, közöttünk van a görögök trójai fal-ova, ebernek kell lennünk, hogy minden pillanatban készen találjanak a rejtett ellenségek.

Az ágyuk dörgése ugy is elnémult közöttünk, a csatamezőre boruló éjt pirsoló hajnal úzi maga előtt: a béke hajnala. A jövőt homály fődí el ugyan előlünk, de az égről a szeretet napja mosolyog reánk, s annak sugarai mellett bizalommal tekinthetünk a bizonytalanság elé. — Ellenmondás, de a legkedvesebbek egyike.

Es a csatatér, melytől annyira borzadtak idegeink? Az elesettek vére helyett rózsák tengerétől piroslík. Avagy e virágok a sírok mélyén fakadtanak? Igen, a gyűlölség sírján nyert életet a szeretet örök virága.

Es mi, nem tagadva, hogy a rómaiaknak a sabin rózsák iránt táplált gondolata is rejtőzhetik egynémelyünk elméjében, azért jöttünk, hogy a virágokat füzérbe fonjuk, s vele egykori ellenfelünket, Rozsnyó városát megkoszorozzuk.

TÁRCSA.

Miért jöttünk mi ide?

(Felolvasta Gyurkovich László 1885. május hó 25-én Rozsnyón tartott jótekonyszézu hangversenyén.)

E kérdésre válaszolni lenne, t. megbízóim akaratából, hivatalom. És a feladat első tekintetre igen könnyűnek látszik, mert hiszen a szeretet hangja oly egyszerű, szava oly kevés, habár e hang a szív hurjain születik, a szó annak dobbanását vizsgálgozza. Nekünk pedig a szeretet volt vezérlő csillagunk, s ha igaz, hogy többnyire néma ott az ajk, hol a szív beszél: röviden s ez oknál fogva kielégítőleg felelhetnék.

De én harezmezőn állok, hangom a csatazaj elnémultával is gyöngé lehet arra, hogy egy-két szó elmondása után a béke hírnökeinek ismertessék. Mert megújult a közelmultban Róma és Carthagó versengése, s én most Carthagó falai között, de nem romjain, hirdetem annak korántsem bukását, hanem dicsőségét.

Rettenőt vala a harez, a testvér testvér ellen állott sorompóba; ezrével szikráztak a szellem röppentyűi, s tűzök majd Róma, majd ismét Chartago fölött festette vörösre az égboltozatot. — Igaz, hogy ártatlan bengáli fény volt, de én mégis alig merem felbolygatni a mult fölött borongó homályt: a csatatér ijesztőnek ígérkező képe megfagyasztja a vért ereimben.

De bátorság! a szemle, Terpsychore istenasszony iránt érzett hódolatom okán, nem tart soká, s eredménye talán kárpótolni fogja idegizgatottságunkat.

A rege beszél, hogy Midás királynak egy szószátyár

Hallgatóink, kikből nálunk kitelt volna egy tisztesség számú közönség, ép úgy meglegedve lehettek az eredményvel, ezáltal is, mint mi magunk; a kigyónak volt annyi esze, hogy ne mutassa magát. Megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy ezen, még a rozsban is törpe Heroszrát nem rozsnói születést. — Nem is találkoztunk vele. Némely embernek átkozott szerencsése van; ez is tovább szaladhatott az oroszbiárral.

Egyébiránt a percztől kezdve már senki sem törődött vele. Házi gazdák és vendégek siettek egymással kezeszoritani; amazok, hogy szeretetreméltóságuk tárházát rendelkezésünkre bocsáthassák, mi meg azért, hogy mielőbb otthoniakká lehessünk. Ilyen kölcsönösen megnyerő hangulat mellett a rövid felőrlő, melyet az előadás kezdetéig ott hon tölthetünk, már teljes lehetetlen beszámoló, mert hát szét voltunk oszolva, mint az apostolok. — de hogy mindenünk emlékében feledhetlen maradjon, arról kezeskedem.

Az estély.

Hangverseny, lakoma, táncz.

Olyan nagyszámú és diszes közönséget is ritkán láttak e helyen, mint a milyen ez utal ünnepi díszben sietett Rozsnyó városát méltóan képviselni. — A szó teljes értelmében szorongásig megtelt nézőtér nem lehetne képes helyet adni mindenkinek, ki belépti jegyhez jutott, a miből mindjárt következtethetünk nemcsak a fogadtatás melegségére, de azon hőség fokára is, mely a szereplőkre és nézőkre egy arányban nehezedett.

Jól kelle hát tartani magunkat, hogy a közönség az utolsó percig el ne hagyja helyét, s a tetszés azon őszinte kifejezései, melyekkel minden egyes számot kitüntettek, igazolták is, hogy várakozásukat kielégíteni szerencsések valánk. De legyen megengedve, hogy az estély eme részéről aprólékosabban is beszélhessünk.

Mielőtt az előadás megkezdett volna, Schlosser Albertné s Rombauer Ervinné ő nagyságai az öltözőben megjelenve, sajátkezűleg tettek mellünkre egy-egy diszes művirág csokrot, melyvel, mint a szalag arany felirata mondja „A rozsnói nőegylet” tisztelte meg egytelünkét s ennek tagjait „Emlékül 1885. május 25-én.” Ilyen meglepetés után melyikünk ne lett volna büszke a várakozásra, melyet működéséhez kötöttek? Es melyikünk nem törekedett volna a várakozásnak megfelelni? Es csakugyan, minden szerénytelen dicsékedés nélkül mondhatjuk, hogy a „Nemzeti zászló”-val meghódítottuk még a szigorubb műértőket is. Nem kevésbé tetszett a „Mohácsi koldus” című férfi négyes, melynek szereplői, a darab szövegében kifejezett gondolatokat hatásosan színezve, osztatlan tetszést arattak.

Midőn a „Népdal-egyveleg”-re került a sor, Szepessy Károly ur, az ünnepegyeség egyik főrendezője, a szinpadra lépve, a közönség lelkesült eljenzése közt diszté fel lobogókat egy babékoszorúval, melyet gyönyörű, nehéz selyem sárga-veres — Rozsnyó város színeit feltüntető — diszes szalag tesz még becsesebbé; — ehez tűzódott a nőegylet újabb ajándéka, — egy széles, több meter hosszú nemzeti színű szalag, ugyanazon szavakat ragyogva élénk, melyekkel már előbb felidiszítve lettünk. Mondanom sem kellene, hogy e jelenet erkölcsi értékében felülmulta mindazon elismerést, mire számíthatunk, de fényesen igazolta azt is, hogy nem volt a közönség körében egyetlen fő, egyetlen szív, mely mást gondolt, mást érzett volna, mint a minnek kifejezésére hivatta volt e kitüntetés.

Az „Egyveleg” után következett ama szellemes felolvasás, mely az ifju szerzőnek nagyrészt biztosított az est sikeréből. S ha én meg nem dicsérem, csak azért történt, mert műve tárczarovatunk helyét foglalván el, olvasóink is kelőn méltathatják. Annyit azonban legyen szabad kijelentem, hogy Gyurkovich urra, mint velünk együtt működőre, dalárdánk is méltán büszke lehet.

Mindenki feszült várakozással nézett a „Vartyogi nagy dalnok verseny” elé, különösen a rozsnóiak, kik közül e darabot eddig még kevesen hallhaták. Hogy sikerülni fog, aziránt csak a szereplők érezhettek némi balsejtelmeket. Feltűnik a zongora kísérőtől, melyre Wildner Alajos zenetanár ur volt szives közreműködését felajánlani. Egy kissé ismeretlenek voltak egymásra nézve; az útenyek kintartásában feltűnik a szokatlantól. De nem hiába, hogy mester játszott előttünk. Néhány perc alatt tökéletesen értették egymás dolgát, s őt szintén megilleti az elismerés azon része, mely nélkül a siker nem lehetett volna egész. A harsogó „éljen”-ek, a minden vonalon megeredt tapsroportások igazolják, hogy dalárdánknak ez estén Rozsnyó műértő közönségét is meghódítani sikerült, ami pedig bizony nem volt könnyű dolog a majdnem egy egész századig tartott hidegség után, s a délszaki hőségűvé vált levegő közepett.

Mind Ezeket csak egy olyan áldomás fejezhető be méltóan, minőnek a „Sas” vendéglő termeiben, hangverseny után, részeseivé lettünk. De bármilyen gazdag teríték várt is reánk, egy nyolcz óráig tartott utazás tördéséi, egy izgalmas előadás után aligha nem vall szegyént egynémelyikünkben az az „egri” (érsd: „rimaszombati”) név, ha Rozsnyó város szép s kedves hölgyei azokat velünk nem feledtetik. El is feledtünk itt aztán mi fáradságot, időt, el még a köszvényt és őz hajszálakat is magunknál, s üztünk dalra tánczot, táncz után pohárt, mint őseink is mondani szokták: „kivilágos-kivirradt.” E kedélyes, családiás jellemű vigalom derűtségét mindenestire fokozta Flóris barátunk is, kivel egy kicsi híján mult, hogy „bruderek” nem lettünk valamennyien csupa irigységűből amiatt, mert csak a mi Perczünket akarták főleg a nők hallani akkor, midőn mindnyájan egy czélra, ajkuk egy édes mosolyának megnyerhetésére törekedtünk.

Természetes, hogy a pohárköszöntők (toasztok) ezen közben sem maradtak el. Ott volt a két vezér (lehetek volna heten is) és az egyetértés, a szívek hurjainak öszhangzata végre oda emelkedett, hol már egymást nem — csak önmagukat — mulhaták felül, pedig e téren is mindkettő próbált vitéz. Azonban az összeesapás még csak előharcnak volt tekinthető. A nagy ütközet a következő napra maradt.

A második nap.

Szemle, kűzébéd.

Bármennyire kivétel nélkül szívélyesen vendégszerető házakba tértünk is nyugalomra reggeli öt óra után, még sem kezeskedhetem arról, hogy nagyon vágyakoztunk volna Morphéus karjai után, sőt bizonyosabb, miszerint fiatalabb részünknek szíve, feje végképen felforgatván, — az utolsó bizonyosan, — csakhamar legközelebb a lehető leghalál májusi reggel gyönyöreiben kerestünk gyógyírt fájó sebeinkre. —

Kisebb-nagyobb csoportokra oszolva vettük szemle alá a város középületét, utcáit, a fürdőt, az uszodát, kaszinó és polgári olvasó-kör helyiségeit. Lövdődjét, s mindnyájan azon meggyőződést hoztuk haza magunkkal, hogy Rozsnyó várostól csak a szegénységet nem irigylhetjük, a többiben túlszármalta Rimaszombatot, s ez annál nagyobb dicsőségére válik, mert amivel bir, polgárai áldozatkészségéből s egy állította elő, hogy azokban minden tisztességes lakója születés, rang, állás és vagyonra való tekintet nélkül, kellemes üdülést, szórakozást nyerhessen szabad örökében. Ennek titka még nálunk megoldásra vár. — míg Rozsnyó város társadalmi életében már rég uralkodik ama szellem, mely az embert csak egyéni értéke szerint akarja s tudja becsülni.

Ez legkevesebb abból, minek őszinte kijelentésével nem mint vendégek, de mint elfogulatlan látogatók tartozunk.

„Megfogyva bár, de törve nem” gyűltünk össze ismét egy déli harangszó után, a kaszinó nyári helyiségeiben; megfogyva, mert daláraink egy része a reggeli vonattal haza utazott. Valami ötven teríték várta emberet, és bizony nem vallott szegyént sem a házi gazda — Hajesi Sándor kaszinó elnök ur — sem a szakács, de még a vendégek étvágya sem.

Ha szokás nem volna is, fölemlítem az izletes ételket, bizonyosságul annak, hogy a házi gazda figyelme még azok rendezésében is magyaros irányt követett.

Volt marhahúsleves, májas gombóczeval.

Spárga (olló nélkül).

Vesepesenyé burgonyával.

Töltött káposzta debreczeniesen.

Tepertős és turós haluska. (a kinek jobban ízlett „esusza”-nak is nevezhette.)

Csirke- és malacz-pecsenyé, öntött és tejfeles salátával.

Élesztős- és vajás tészta.

Kitűnő jó bor.

Különféle savanyuvíz, végül

Kávé, minden ezézés nélkül a budai fekete levesre;

közbe-közbe köszöntők a kitűnő, közepes és bizony a gyengébb fajtaikból is, a nélkül azonban, hogy ez utóbbiak valami kárt tehettek volna a perenzenként növekedő jökédv éléző kítőreibeiben. — Mivel pedig hízelgek magamnak azzal, hogy e két nap emléke közöttünk maradandó leendő, nemcsak, de még e szerény lapok egy pár példánya is megmarad, ha másutt nem, hát az akadémiában. (uram bocsátsd meg bűneit) bizonyosam, legyen szabad legalább a szónokok neveit, — amennyiben emlékezetemtől kitelik — az utókor számára megmenteni.

Elsőnek Hajesi Sándor ur emelt poharat, általában a dalárdaért, különösen pedig ennek iparos tagjaiért, kik a foglalkozásuk után pihenésre maradt időt a lelkesítő dalművészet, s az ezzel karöltve járó művelődés terjesztésére fordítják. A gyakorlati szónoki hévvel, kellemes modorban, népszerű eszmélánczolatból fűzött beszéd nem vesztethé el hatását. — Erre méltóan csak a mi vezérünk, Bakcsay István felelhetett. Meg is felelt, s ezzel ki lett adva a jelszó, hogy itt győzni, vagy — — inni muszáj annál inkább, mert e két armstrong után megszólaltak az uchaziusok is. Kubinyi Géza szolgabíró mindjárt 13 fontossal támada meg az ellenfél büszkeségét, mondván, hogy poharát nem Rimaszombat, de Gömörmege dalárdájának dicsőségére emeli, mert ha e két város testvére, úgy mindketten e megyének gyermekei, az anya pedig igazságosan osztja meg szeretetét annál inkább, mert a legtöbb is becsületesen vívott küzdelem emlékeire borítjuk a feledés fátyolát. — Ezt a részt nem is tudtuk egyhamar beépíteni, s nagyon tapintatosan sietett Szepessy Károly ur azt a barátságos teríték virágfüzérelvel betakarni legalább addig, amíg a vetélytárs útegei rendbe jöhettek. Ő is beismerte ugyan, hogy az öregebb testvért az ifjabb, bár a közös anya érdekében, megkarosította, sőt mint afféle fősvény telhetetlen, most is követel, sőt többet tesz, perenzenként többet foglalni törekszik az idősebb örökéből. — mégis, mivel e foglalás egyetlen tárgya már ma csak a szívre szorítokzik, s e tekintetben a küzdelem kölcsönös melyben az erősebb is csak úgy győz, ha maga is legyőzött, ez egyedül kívánatos eredmény megérdemli, hogy állandóságaért mindnyájan poharat üritsünk.

Igy lett a résből kényelmes menedék, honnan Badinyi Gyula, Rimaszombat város hivatalos képviselőinek szónoka, szabta a várfeladás feltételeit. Öszinteségében kételkedni senkinek sem jutott eszébe, a „Danaos”-okra senki sem gondolt, s bizonyára nem is volt miért, noha kissé melegebb szavakkal nagyobb hatást ért volna el. — Stimmel Sámuel távolra ugyan, de agkora daczára is jól s biztosan czélt, életve Rimaszombat város polgármesterét. Hasonló hasonlót. Természetes, hogy a jó kívánság általános viszhangra talált. — Nagy Lajos a hódítók — dalárdánk — taborkari főnökét, a sereg tanító tagját éllette, itt-ott jóízű humorral vegyített beszédében. — Váry László községi iskolai tanító a magyarosodás, a népnevelés harcainak jóléteért üritett poharat. — Szabó Lajos a dalárda nevében igyekezett szerény kifejezést adni azon ohajtásnak, hogy Rozsnyó város polgármesterét, az ur Isten az élet legvégűs határáig tovább működni segítse; ez ohajtás sokkal népszerűbb volt, hogysem a beszéd gyöngéit meg ne bocsátottuk volna, hanem a tanulság még is csak az belőle, hogy „a ki nem tud arabosul, az ne beszéljen arabosul.”

Hogy ennyi jó kívánság közepett Rozsnyó város hölgyeiről általában, különösen pedig annak nőegyletéről is megemlékeztünk, az Wagensommer érdeme, a ki e kellemes kötelesség teljesítését méltán követelte magának, s mondhatom, hogy az a nyíl, melyet beszédében kiröpített, a legtöbb kárt tette innen és túl; legalább is egy kapárlarja legényiséget tön harezképtelenné azzal, hogy azokért ivott, kikért csupa lovagiasságból neki mentünk volna nemcsak a palaczkok útegeinek, de még egy bortengernek is. — Hivatott szónokára találtak a hála és tisztelet azon érzelmei is, melyeknek Törköly József rimaszombati községi iskolai igazgató adott kifejezést, városunk nevében meghiva egyuttal Rozsnyó közönségét a látogatás vizionására.

Ki tudja, mennyi jó gondolat születik még, ha e sűrű poharazás közben, — mert ritka szónok elégedett meg csak egy beszéddel, — lassankint el nem gyengülünk, legalább annyira, hogy szerzett babáinkról meg ne feledkezzünk. — A csatározás is csendesedett; az ágyuk lassan bevonattak, s az itt-ott felhangzott puskaropogás már csak trófaszámba ment. Mindezek pedig, a közbefurakodott kitűnő zenével s elmaradhatatlan zajos „éljen”-ekkel együtt eltartottak délutáni 5 óraig,

a mikor a kaszinóért kezdett már mindennapi vendégeivel népesedni, a társaság javulni, már a mennyiben a valódi jó bortól hevelt férfiak közt erről szó lehet akkor, a midőn az emberiség szébbik és jobbik fele mulatását jelenlétével megtiszteli. — Valóban a rozsnóiak itt és ezáltal is kivívták feltétlen tiszteletünket, s ha tán sikertelenül, de nem mulaszthatjuk el nyíltan ohajtani, hogy női közönségünk az ő példájokon okulva, tegyék szórakozásainkat nálunk is nemesebb irányuakká. — Lám, a rozsnói hölgyek egyetlen társas összejövetelnél sem hiányoznak a kaszinóból; igen ügyesen tekézték e napon is, versenyezve a férfiakkal, s ez nem épen utolsó mulatság azok közt, melyek a szellem és test ruganyosságát fentartani alkalmasak.

Fájdalom, nem volt közöttünk Józse, ki megállithatta volna a napot, s az esti óra hazatérésre inté még azokat is, kik nem e föld sötétedő göröngyein, de egy boldogabb, dicsőbb égitest gyönyöreit közeppé véle feltalálni kerestek otthonát. De ha le ment a nap, feljött a hold, s mintha csak jelszóra történt volna, az esteli után ismét csak ebédünk helyén találkoztunk, — és ismét nők és férfiak egyesen, hogy késleltethessük a válás pillanatát, — s bizony-bizony a nagy bucsuzás közeppé még a hold is eltűnik fejünk felül, ha elfeledhetünk volna, miszerint a következő nap reggelén túl, a haza utazást nem halogathatjuk. És — — es minden diadal emléke, minden dicsőség mámore sem volt arra elegendő, hogy hazatérésünk olyan vig legyen, mint volt felutazásunk, s így nem esoda, ha szomorúan valva meg Rozsnyótól, nem vagyok képes a bucsu végső jeleneteit is ide jegyezni.

Mindezekből pedig egy barát kezszoritást az őszinte becsülés zálogául, egy őszinte ohajtást a mielőbbi vizion találkozás biztosítékául, mindnyájan haza hoztunk s ezt soha sem fogjuk feledni.

K. d. v.

Levelezések.

Jánosi, 1885. május 26.

T. Szerkesztő ur! Lapjának 20. számában „Pro domo” címmel jelent meg egy czikkecske, mely egy kis recriminacionnak is beillik. Iroja Vitéz Lajos ev. lelkész ur, e lapok hasábjairól ismeretes előttem ugy, mint a magyarság buzgó előharcosa, s a közművelődési egyesület lelkes barátja. Epen azért nem lep meg az, hogy ő — ambár részben tulajza — az első, vagy talán egyedüli, a ki a lelkeszi kar részéről megszólalt, — nemcsak most, de azelőtt is — az amlat a közművelődési egyesület jötték szóba. Felszólalásával annyit bizonyít, hogy alkalmaslag tett igénytelen, de a valószínű gón alapuló megjegyzéseim illetékes helyekre is eljutott, s nem enyészett el viszhang nélkül, mint a kiáltó szó a pusztában.

A gömörmegei közművelődési egyesület (ez a hivatalos cím) megalakult az 1884. év őszén, s ennek következtében működését is meg kellett kezdenie. E működés különösen abban nyilvánult, hogy tudomásul venén a közoktatási miniszterium segélynyújtást ígérő leiratát: kisdévodók szervezését, illetve pedig segélyezését határozta el, úgy tisztán tót, mint magyar vidékeken. Ha semmi más nem volna is, de ez az egy már csak érintkezési pontul kínálkozik a tisztán magyar lakosságu vidékek lelkészei és az egyesület közt. Nem is kizárólag hazafias, mint inkább emberbaráti kötelesség az, amit az illető lelkész urak figyelmen kívül hagynak, Nem kíván tőlük súlyos anyagi áldozatot senki, hanem az eszme terjesztését, a melynek egyik üdvös czélja a magyar szüle gyermekének megtartása a magyar társadalom számára. Es miért ne buzgólkodhatnának ok is ez irányban hiveik körében? Avagy megyénknek csak egy bizonyos részében szabad működni? Nem helyesebb és indokoltabb-e megyénkben is az olyan irány követése, mely mig egyrészlől hódít, másrészlől fenntart? Nem kívánunk hazafiatlansággal vádolni senkit, (sőt nem is tettük s ebben tuloz V. L. ur.) legkevésbé pedig egy nagy testületet, hanem igen is megállapítani azt, hogy közönyösök és tudomást sem vesznek arról, ami körülöttük történt. Most veri országiszerte a legmagasabb hullámokat az erdélyrészi hasonló irányu egylet. A ki megolvasta az arról írett hírlapi cikket, tájékozva lesz a mi szokszorosan kisebbitett kiadásu helyviszonyaink, de egyszersmind teendők felől is.

E czélok elérésére vagy csak megközelítéséhez is, szükséges épen a magyar társadalom mindeu rétegének hozzájárulása. Tegye le fillérét kiki az emberiség és hazafiaság oltárára, s az ilyen módon kötelességét teljesítő nemzet csudakat fog művelhetni a békés haladás terén épen ugy, amint már nem egyszer ragadta bámulatra a művelt világot harezzi dicsőségével.

Csudálatos jelenség az is, hogy mig az intező körök férfiai*) mindent idegen kaptafára szeretnek ütni, s nincs olyan német német fészesség amit a magyar közönségére rá ne akarnának erőltetni, addig soha egyiknek sem jut eszébe megészlelni s kísérletet tétetni a többi külföld helyes példaadásai nyomán: miként lehet a társadalomtól nagyobb áldozatot nyerni az egyesek esekely, fel sem tűnő terhelésével. A helyett jobbnak látják a mellett maradni, hogy csupán csak ugy lehet bárki is egy társulat vagy egyesület tagja, ha e ezimen forintokat fizet évente. Miért ne lehetne eltérni a chablontól, s helyes példát követve — kis, sőt nagyon kicsiny résztvevési hányadokat fizető tagokat is venni fel, hogy a sűrű krajezar tódítsa a ritkább forintot? Es ilyen tagok toborzásánál is tehetnének roppant szolgálatot a jó ügynek a lelkész urak felekezeti külömség nélkül annyival is inkább, mert ezáltal a közművelődési egyesület alapszabályai ilyen irányban is szabad kezét engednek.

Az illető pont e részben így szól: c) Pártoló tag az, a ki az egyesület czéljainak előmozdítására bármikor és bármilyen pénzáddal járul, vagy pedig értékesítés czéljából elhasznált ruhaneműeket vagy egyéb tárgyakat felajánl.

A felszólaló lelkész ur, mint magyar gyülekezet papja tekintti kötelességének résztvenni a nemzeti mozgalomban s ohajtandó, hogy példája általános követésre talájon kártársai közt; de engedje meg mégis kimondhatnom azt, hogy — kivéve azt a néhány evangélikus lelkészt, kik személyes jelenlétökkel adtak kifejezést ügybuzgalmuknak, — eddig a lelkészi kar épen távollétével tündökölt. Korunkban, amikor nem egyes osztályoknak, hanem a zömmnek — mint egy testnek-leleknek kell működni egy eszme kivívására, feltűnő, ha egy egész testület félrehuzódik s magát felesleges tényezőnek tekinti a küz-

*) Nem a megyebelieket értjük.

delemben. Nem hazafiatlanság tehát, hanem diestelen pihenés az, amit eszeleseknek.

Az egyesület pedig számít ügybuzgalmukra, és közgyűlésileg elhatározta gyűjtő leveket küldeni a megyei lelkészi kar tagjainak, amikor aztán nyílik alkalom a jóakarát bebizonyítására. Addig is legyen szabad a tisztelettel. Lelkész ur figyelme felhívni arra a körülményre, hogy ha megelőzőleg is taggyűjtő leveket küldeni, illet a megyei alispán urtól, mint az egyesület elnökétől bármikor kaphat, ha például Rimaszombatban dolga akad.

A fentebbi intézkedés érzélate nem lehet egyéb, mint az, hogy a papság mint ilyen, a művelt társadalom kiegészítő része lévén, bejáratos nemcsak a szegény nép, hanem a vagyonos osztály házaiba is; van hát alkalma szót emelni a jó ügy érdekében ott is, ahol talán csak azért maradnak ki a sorból, mert nincsen aki ösztönözzön.

Híreket azonban bajos közölni onnan, ahol tapintatos s az óra kettyegéséhez hasonló egyhangu, de folytonos munkát kell végezni.

Ez szolgáljon felvilágosításul.

S—a.

Szirk, 1885. május 26.

T. Szerkesztő ur! Legyen oly szíves lapjában közölni, hogy Szirkben a f. hó 25-én tartott egyházi közgyűlés határozatából ezentul évenként háromszor, még pedig most legközelebb a jövő vasárnapon azaz f. hó 31-én, s aztán rendszeresen minden sátoros ünnep, ugymint karácsony, husvét és pünkösd első napjának délutánján magyar isteni tisztelet fog tartatni.

Az a készség, melylyel az indítványt a közgyűlés határozata hozta, erős bizonyítéka népünk fogékonyságának a magyar nyelv — szóval a magyarság iránt — s az első magyar isteni tisztelet lesz az első lépés ezen ezél felé. Mint ilyet melegen karolja fel a vidék szép számu értelmisége, de örvedetesen tapasztaltuk egyszersmind azt is, hogy a legnagyobb örömmel fogadták sokan, nemesak a mi községünkben, hanem a legközelebbi szomszéd falvakban is, azok ugyanis, a kik gyermekkorukban részint esereben, részint szolgálatban voltak valami magyar vidéken, s az elsajátított magyar nyelvet azóta nem hogy elfelejtették volna, sőt bizonyos büszkeséggel térnek rá, valahányszor magyarul tudó emberrel van dolguk.

Nem alaptalanul tulajdonitunk tehát a magyar isteni tiszteletnek bizonyos fontosságot, a mennyiben itt hivatva lesz a magyar nyelvet és szellemet feleleveníteni, fentartani és terjeszteni!

N. N.

Meghívó.

A „Rimaszombati Dalárda“ rendes évi közgyűlését folyó évi június hó 7-én, délelőtt 10 órakor tartja a községi iskola nagy termében, melyre a testületnek rendes és pártoló tagjait, valamint a dalművészet minden őszinte barátját tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés tárgyai:

1. A választmány jelentése.

2. Az elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok, szólamvezetők és a választmány tagjainak megválasztása.

3. Indítványok.

Rimaszombat, 1885. május 30.

Bodor István, a választmány elnöke.

Hírek és vegyesek.

Személyváltozás állott be a helybeli kir. állampíteszeti hivatalban, mert amint sajnálatlalt értesültünk, Belleczai László kir. főmérnök ur, megromgalt egészségének helyreállítására, pihenés céljából, kénytelen lévén hosszabb szabadságidőt kérni, hivatalának vezetésére Kovács Akos, mérnök ur lett kiküldve. — ki ugyan e helyen már mint segéd működött s ez időből városunkban már előnyösen ismeretes is.

Az első tavaszi mulatságot (majalíst) ma tartja meg dalárdánk a helybeli város kertben, hova délután 3 óra körül — ha csak az idő kedvez — a városból előtti térről, kibontott zászló alatt és zeneszó mellett fog kivonulni. Valószínű, hogy ez alkalommal — nagyobbára — ugyanazon darabokkal fogja mulattatni vendégeit, melyekkel Rozsnyón tetszést aratott. Késztelennek tartjuk, hogy városunk minden szépért melegen érdeklődő közönsége sem vonja meg szorgalmas dalártaától azon kitüntetés, mely a tömeges megjelenésben nyerhetne ezuttal nálunk is legszebb kifejezést.

Tavaszi mulatság. A helybeli egyesült prot. főgymnasium ifjusága f. év június 3-án a szabadkai erdőn tavaszi mulatságot rendez, melyre a szülőket és az ifjúság barátait a rendezőség már meghívta. Az eddigi szokástól eltérően, nyomtatott meghívókat küldöttek szét, mi nem annyira a mulatságnak zartkörű jellegét akarja jelenteni, mint inkább a vidéki közönség iránti figyelmet, mely ily nemű meghívó nélkül talán tudomást sem vehetne főgymnasiumunk e mulatságáról, noha volnának olyanok is, a kik abban részt venni ohajtanának. Ugyan e napon s ugyancsak a szabadkai erdőn, a főgymnasiuméval mintegy karöltve, tartják meg tavaszi mulatságaikat a többi helybeli tanintézetek is u. m. a községi iskola, a ref. leányiskola és a felsőbb leány-nevelő tanintézet s így június 3-ika egész városunk közönségére nézve érdekkel bírva, remélhető, hogy főgymnasiumunk czége alatt kitűzött „általános“ mulatság minden tekintetben sikerülni fog.

A rozsnyói hangverseny bevétele mintegy 250 frt volt, ami a rendesnek meghagyott helyárák mellett, dalárdánk hírére nézve megtisztelőnek mondható. Hogy mi marad ebből tiszta jövedelemül, az iránt még eddig nem lettünk határozottan tájékozva. Az azonban bizonyos, hogy a dalárda tagjai utazásához váltott jegyek ára igen nagy összeget felelmeszt. Valóban sajnálkoznunk kell a magyar államvasutak igazgató-ságának azon szükkebléségén, hogy még ilyen ritka alkalommal és még nálunk is személyek számához, a vonat minőségéhez, órához köti az engedmény használhatását, mert Gömörmege területén gyorsvonatról szó sem lehet, az pedig rá nézve tökéletesen mindegy, hogy az adott határidőn belül hány csoportban és mikor tér haza a kedvezményezett társaság?

A nagyrczén e hó 25. napján rendezett műkedvelői előadás és táncvizsgalom — úgy halljuk — jól sikerült. Köz-

lebbi értesítés, ennek mikénti lefolyásáról hozzánk — sajnálatunkra — nem érkezvén, a részletekről semmit sem közölhetünk.

Uj vas-kő bányát fedezett fel közelebb a dereski határban Mistina József szakavatott bányász. E telep, mely után nevezett szakértő — Koburg herceg részére — már több éve kutat, megértéknek egy újabb ritkasága leend. Értéke, az átlagos számítások szerint, több millióra tehető.

Uszodánk is lesz már valahára, még pedig e nyáron, ha ugyan megengedik az istenek. Bizony ideje volna, hogy az intező kezek egy kissé gyorsabb forgásra kényszerítsék e már ugy is régen vajdó, közegészségi, tisztasági szempontból égetően sürős ügy kerekét. Tehetnék ezt annál könnyebben, mert amint értesültünk, városunk képviselője már megszavazott e czélra nemesak 500 frtot építkezésre, de egy alkalmas területet is; hol az intézmény legezelszerűbben s azonnal létesíthető volna, az építésre vállalkozott pedig szerződésileg van arra kötelezve, hogy az építés megrendelésétől számított 15 nap alatt e közfürdőhelyiséget elkészítse. Most hát minden csak attól függ, mikor lesz az építés megrendelve?

Szaporaság. Bátor Mihály uram magyar hangzásu neve mellett is — különben tisztességes — tót ember házához a pünkösti ünnepek alatt, nemesak a vigasztaló szentlélek, de az „aldás“ is jól befészkelte magát, megszaporodván t. i. a család három, rövid időközökben egymásután, ugyanazon anyától született, gyermekkel. Anya és gyermekek a helyzet-hez képest, egészségesekek.

Rimaszombat város határának tagosítása folyó hó 28-án ért véget s nyert bírói szentesítést a mérnöki munkálat. — A beadott panaszok a hitelesítő mérnök által felülvizsgáltattak s készséggel intéztettek el, még pedig a panasztevőknek teljes megelegedésére, mit bizonyít az is, hogy 65 panaszló közül alig jelentett be fellebbezést 3—4.

Véres verekedés folyt le a pünkösti ünnep második napján. Nadabula község koresmájában. — Az ok, mint legtöbbször — ezuttal is a „szesz“ tulságos élvezete közben felmerült vitából eredt. A rövidebbet valami Tóth nevű gazda ember hozta, ki mellében egy 12 cm. hosszúságu szurás miatt aggasztó betegen fekszik. Legyőzője ellen a bűnügyi eljárás megindított.

Villámcsapás. E napokban egy szeszélyes villám a Bakti pusztán legelősző juhnyáj közé esapott, 16 darab juh maradt a helyszínen, míg a többi szanaszét futott. A tulajdonosnak kára azonban megtért, mert a juhok biztosítva voltak.

A lelenczházak kérdése, mely eszmét lapunk pendítette meg először, felköltötte a kormányoknak is figyelmét s most komolyan foglalkoznak kormánykörökben e kérdésnek olyatén megoldásával, hogy belőle a nagy nemzettest huzza a hasznát — akkor, midőn azon munkás tagokat, kiknek egyedüli vétkök, hogy születtek, megmenteni a hazának.

Vásárberlőink viselt dolgai — ha értesülésünk alapos — illetékes helyen már magukra vonták a figyelmet, s így alapos a remény, hogy az általunk is gyakran jelzett, sőt igazolt panaszok végre-valahára orvosolva lesznek. Ennyit szükségesnek tartottunk előre jelezni elégtételül azon tüntető hallgatással szemben, melyben városi hatóságunk a „rovás“ ezim alatt közlé tett felszólalásokat, nyílt panaszokat és igazoló adatokat részesíteni jónak látta. Joggal tekinthetünk ez ügyben feszült várakozással a további fejlemények elé.

A „Pesti Hirlap,” melyről országszerte el van ismerve, hogy élénk és változatos tartalmánál s jó értesüléseinél fogva nemesak melléje helyezhető a legnagyobb lapoknak, de sok tekintetben felül is mulja azokat, — naponkint negyedív külön regényesarnokot s hetenkint külön, beköthető zenemellékletet közöl, mit ma egyetlen más naplap sem ad. — tudatja a magyar olvasó közönséggel, hogy ujonnan belépő előfizetőknek a most megkezdett francia szentációsi regény (Elie Berthet: „A gyujtogatók“) eddig megjelent részét minden ráfizetés nélkül megküldi. A „Pesti Hirlap“ muakatársai a régi jó erők maradtak továbbra is. Vezetézikkeit legkiválóbb publicistáink írják: Pulszky Ferencz, Beksics Gusztáv, Törs Kálmán, Eötvös Károly, Pesty Frigyes, Borostyáni Nándor, dr. Kenedi Géza fel. szerkesztő, stb. Tárczáit és karczókat, melyekből minden szám többször is tartalmaz, a kedvelt tollu Mikszáth Kálmán (Searron.) kinek a „T. Házból“ ezimű országgyűlési karczólati közkedveltségre tettek szert, Bartók Lajos (Don Pedró.) Agai Adolf (Csieseri Bors.) Knyves Tóth Kálmán, Kürthy Emil (Kóbor lovag.) Tabori Róbert (Columbus.) Tóth Bela, dr. Radó Antal, dr. Sziklay János, Sümegi Kálmán, Roboz István, Latkóczy Mihály, dr. Milkó Izidor, Sebők Zsigmond stb. Többi rovatait is gondtal és élénken szerkesztik a nagyszámu belmunkatársak. Az előfizetési pénzek a „Pesti Hirlap“ kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) küldendők. Mutatványszámokat egy héti ingyen küld a kiadóhivatal.

5818. sz. — A hasznos háziállatok közt a folyó évi május hó 9—15-ike közt lefolyt héten rapály és járvány nem mutatkozott. — Ujabb betegetési esetek elő nem fordultak; Héth községében 2 ló zár alól feloldatott; Nagyrczén 2 ló, Sajópüspökiben 3 ló és 1 csikó gyanus mirigydag és orrfolyás, Martonfalán 2 ló rühösség. Hangonyon 3 sertés gyanus ebmarás következtében még zár alatt tartatik.

Rimaszombat, 1885. május 16.

Alispán helyett
Ujházy, főjegyző.

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Némelyek mell- és oldalnyílásban, olykor derekfájásban is szenvednek; bágyadság és álmoság által lepetnek meg, szájuk ize rozsz, különösen reggelent; a fogakra bizonyos tapadós nyák rakódik le; étvágyuk rozsz, gyomruk mint egy kő ugy nyomja valami, s olykor gyomrukban bizonyos zsibbadtságot éreznek, mely étkezés által el nem oszlaható. — Szebei beesnek, kezei és lábai hidegek s tapadósak; kis időre rá köhögés áll be, eleinte csak száraz, néhány hónap multával azonban bizonyos zöldes színű kiköpéssel párosulva, az illető folytonos bágyadságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegesség, ingerültté s rozsz kedvűvé válik, balsejtelmek gyötrik; ha hirtelen felkel szédülést érez, s az egész világ keringeni látszik vele; belei bedugulnak, bőre olykor száraz és forró lesz, vére megsürüdik s megalszik, szemfelébe megsárgul, vizelete csekély s setét színű, s hosszabb ideig való állás mellett üledék válik ki belőle, továbbá az étel gyakran felbőfög, mi közben néha édeses néha pedig savanyus ízt érez, mit gyakorta szivdobogás követ, látása elvesz, szemei

előtt sötét foltokat lát, s a legnagyobb fokú kimerültség és elgyengülés vesz rajta erőt. Mind ezen körtünetek felváltva lépnek fel, s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egy harmada ezen betegség egyik vagy másik mében szenved. Tapasztaltatt, hogy ezen betegségek lényege az orvosok által gyakran félreismertettet; némelyek által majbaj gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is sikeres lett volna, míg ellenben a „Shäker-kivonat“ ezen betegséget minden egyes esetben tökéletesen elhárította. Ezen kitünő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszerertárban megkapható. c2—6

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Siegel-féle hashajtó labdacokra** is van szükségök, a „Shäker-kivonattal“ kapcsolatban. A **Siegel-féle hashajtó labdacok** meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghülést, megszabadítanak a főfájástól s elfojtják az epokiómlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszersmind a leg-tökéletesebb labdacok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ara egy palaezk „Shäker-féle kivonatnak“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „**Siegel-féle hashajtó labdacoknak**“ 50 kr.

Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszerertára király-utca 12.

Rimaszombatban: **Liszka József** gyógyszerertára.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Máj. 31.	V. D. 1 Sz. hár.	D. Sz. hár.	Szilván 17
Jun. 1.	H. Kr. sz. vére	Nikodem.	" 18
" 2.	K. Erasmus	Efrem	" 19
" 3.	Sz. Klótid	Erasmus	" 20
" 4.	Cs. Utnap	Korpás	" 21
" 5.	P. Bonifác p.	Bonifác p.	" 22
" 6.	Sz. Norbert	Longin.	Sz. S. Selách 23

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és esütörtökön fenyítő ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél.

Ugyancsak kedden és pénteken a megyei árvászeknél s városi hatóságnál tanácsülés, kivéve az ünnepre eső napokat.

Minden hétfőn, kedden, esütörtökön nyilvános tárgyalás fenyítő ügyekben a kir. járásbíróiságnál.

Minden szombaton panaszfelvétel ugyanott, kivéve az ünnepekre eső napokat.

Felelős szerkesztő: **Rábely Miklós.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

836. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Szeghő Lajos** végrehajtónak **Császár Miklós** és társai végrehajtást szenvedő elleni 164 frt tökéketelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Felső-Szuha község határában fekvő a felső-szuhai 84. sztkben foglalt Császár Miklós birtokára 167 frt, a felső-szuhai 164. sztkben foglalt Nagy László nevén álló zálogos ingatlanokra 164 frt és a felső-szuhai 156. sztkben foglalt ezelőtt Járdánházy Judita jelenleg Bartók Bertalan és neje Hubay Katalin nevén álló ingatlanokra az árverést 58 frtban ennell megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1885. évi június hó 8-ik napján d. e. 10 órakor Felső-Szuha községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárlának 10%-át vagyis felső-szuhai 84. sztk. ingatlanra 16 frt 70 krt, felső-szuhai 164. sztk. ingatlanra 15 frt 60 krt, felső-szuhai 46. sztk. ingatlanra 5 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1885. évi márczius hó 6. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Szita- és rostakészítő.

Mélyen tisztelt közönség! — Alólírott, ki több éven át Budapesten mint önálló iparos működtem, barátaim felhívásának engedve, Rimaszombatba tettem át állandó lakásomat, hol is a szita-kötés mesterséghez tartozó mindenféle munkát készítek és rendeléseket felvállalok.

Műhelyemben készülnek bárminő alakú és nagyságu **sziták** és **rosták**, **homok-** és **kavics-áthányó rosták** és **kosarak**; — továbbá készítek mindenféle **vas-sodronyfonatot templom- és közönséges ablakokra**, **kerítéseket**; — vállalkozom még mindenféle elromlott és beszakadt **dobnak új bőrrel való behuzására is**, szóval az iparomhoz tartozó minden munkának gyors és jutányos áron elkészítésére.

Számos megrendelést kérve maradtam a n. é. közönségnek

Rimaszombat, 1885. máj. 28.

kész szolgálja

Kardos Mihály, szitás.

Lakásom: **Losonczy-utca** Benyo Béla-féle házban.

Tavaszi és nyári divattudósítás.

A bekövetkezett nyári évadra szükségelt czikkék beszerzése czéljából a gyári telepeket beutazván, oly dús eredménnyel tértem vissza, miszerint indíttatva érzem magam erről igen tisztelt vevőmet és a n. é. közönséget értesíteni. — Hogy ujonnan beszerzett czikkeimről a n. é. közönségnek némi tájékoztatást nyújtsak, a nevezetesebbeket e helyen felsorolom: u. m.

Gyapjukelmék női ruhákra:

Sima és a legdivatosabb színes nyomatu mintákkal ellátott erépe-mousselin, a melyek ezen évadban a divatot dominálni fogják, valódi francia beige- és lodenszövetek egyszínben és beszövött mintákkal, fekete terno és cachemir, ez utóbbiak minden legdivatosabb színben, továbbá atlas, satin és toile de belge igen sikerült mintázatokban.

Selyemneműk:

Satin-Faille, satin de lyon, noblesz, fekete és színes atlasz, selyembársony a legdivatosabb színekben és a legdivatosabb francia selyem cachenez-kendők.

Folyó árúk:

Valódi rumburgi vászon minden szélességben, továbbá creasz hollandi, valódi ezérnavásznak, damasztgradli valódi ezérna és pamutbosz. ezérna-kanavász. Asztalneműk, nevezetesen: abroszok, asztalkendők, törülközők, színes kávé terítékek, crepp- és tricot-abroszok és hozzávaló csemegekendők, valódi angol zephir és oxford.

Butorkelmék:

Gobelin, ripsz, crepp, esinvat, színes nyomatu ereton, nyomtatott és beszövött jute és mindezen butorkelmékhez hasonló abrosz és ágyszerítő, valamint függönyök, sophia- és futószőnyegek, chenillia-, gyapju- és jute anyagból.

Fehérneműk:

A legjelesebb gyártmányu chiffon különböző szé-

Nagyérdemű közönség!

Mint a helyzet fontosságával és a mindinkább fokozódó igények kielégítésével számot vető kereskedő, ezennel ünnepélyes ígéretet teszek, hogy törekvésem czélja ezután is oda irányuland, hogy czégem jó hírnevét és irántam táplált bizalmát gondos és a legutányosabb kiszolgálás által mindenkor igazoljam és megerősítem.

Kérve becses látogatását, maradtam kiváló tisztelettel
Rimaszombat, 1885. május hó 1-én.

ENGEL ADOLF.

lességben, fehér eretton, piquet- és zsinóros baret, kisebb és nagyobb piquetpaplanok, gyönyörű mintájú esipkefüggönyök, brillantín, creplisse, battist-clair, és fehér- és színezett himzések; különösen kiemelendő dús választéku férfi ing raktárom, a mellyel minden kiválómnak meg tudok felelni.

Gyapjukelmék férfi ruhákra:

Valódi francia cheviot, sima és rovátkozott szövetek, peruvien, toskin, téffel és posztó; e helyen megemlítem, hogy ezen szövetekből a **legelegansabb öltönyök elkészítését is elvállalom**, és ezeknek jó és divatszertű szabásáért szavatolok.

Disztési czikkék:

A legdivatosabb gyapju- és selyem-csipkék és himzett csipkekermék minden színben, különböző minőségű mosó csipkék és csipkebetétek, felette dús kiválóztás selyem szalagokban.

Különfélék:

Finom gyapjutakarók, satin- és cachemir-paplanok és pokrócok.

Czikkeim sokaságánál fogva ezen közleményemben mindenre nem reflektálhatok, de felemlítem még a mostan egészen ujonnan berendezett dús választéku selyem- és más minőségű nap- és esernyő-, és a legdivatosabb legyezőkbeni keszletemet, divatos színű valódi prágai glazebőr és selyem keztyűimet.

Kerestetik.

Egy jó családból származott szolid fiatal

vegyesáru kereskedősegéd,

a ki a magyar és tót nyelvet tökéletesen bírja, tartós és jó alkalmazást nyerhet.

Hol? megmondja e lap kiadója.

2—2

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle nagyságu és színű, saját gyártmányu s köszénnel is fűthető

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítettek.

Tamásfala, (u. p. Rimaszombat) 1885. máj. 20.

2—*

Andrik Sámuel, kályhámester.

Juhlegelő.

122 hold (1600 ölével) erdőterület azonnal s esetleg több évekre is legelőül bérbbe kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad Csetneken Szontagh Andor.

1—2

Kiadóhivatal: Budapest V. Nádor-utca 7-ik szám.

Előfizetési árak

a „**PESTI HIRLAP**“-ra
Égész évre 14 frt — kr.
Félévre 7 frt — kr.
Negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt 20 kr.
Egy szám helyben 4 kr.
Vidéken 5 kr.

PESTI HIRLAP

Megjelen

m i n d e n n a p

LEGOLCSÓBB, LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR POLITIKAI NAPILAP.

az ünnep- és vasárnapokat követő napokon is, **2-2³/₄ iven.**

Mutatványszámok kívánatra egy héti ingyen és bérmentve küldetnek.

6—6

A falun vagy pusztán lakóknak nem

ajánlható eléggé, hogy a háznál mindig készletben legyen egy doboz Brandt R. gyógyszerész-féle svájci labdaes, hogy a rögtön föllépő bajokban (székrekedés, kólíka, vértolulás, máj- és epebajok stb.) e biztos és legkisebb fájdalmat sem okozó házi gyógyszer (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) azonnal használhassák. Minthogy Magyarországon Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesainak különféle utánzatai léteznek, arra kell gondosan figyelni, hogy minden dobozon, czéjegyűl, egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláírása meglegyen.

Egy egészen új, két kövű 36" malom,

továbbá két használt, de teljesen kijavított, munkaképes állapotban lévő 8 lóerejű

gőz-cséplő-készlet

felszereléssel **rendkívül jutányos áron** kapható.

Ajánlok továbbá igen olcsó árak mellett:

Egy takarmány fűlesztő gőzkazánt kádak nélkül.

Egy dupla Mayer-féle Trieurt, munkaképessége 100 métermázsza naponként.

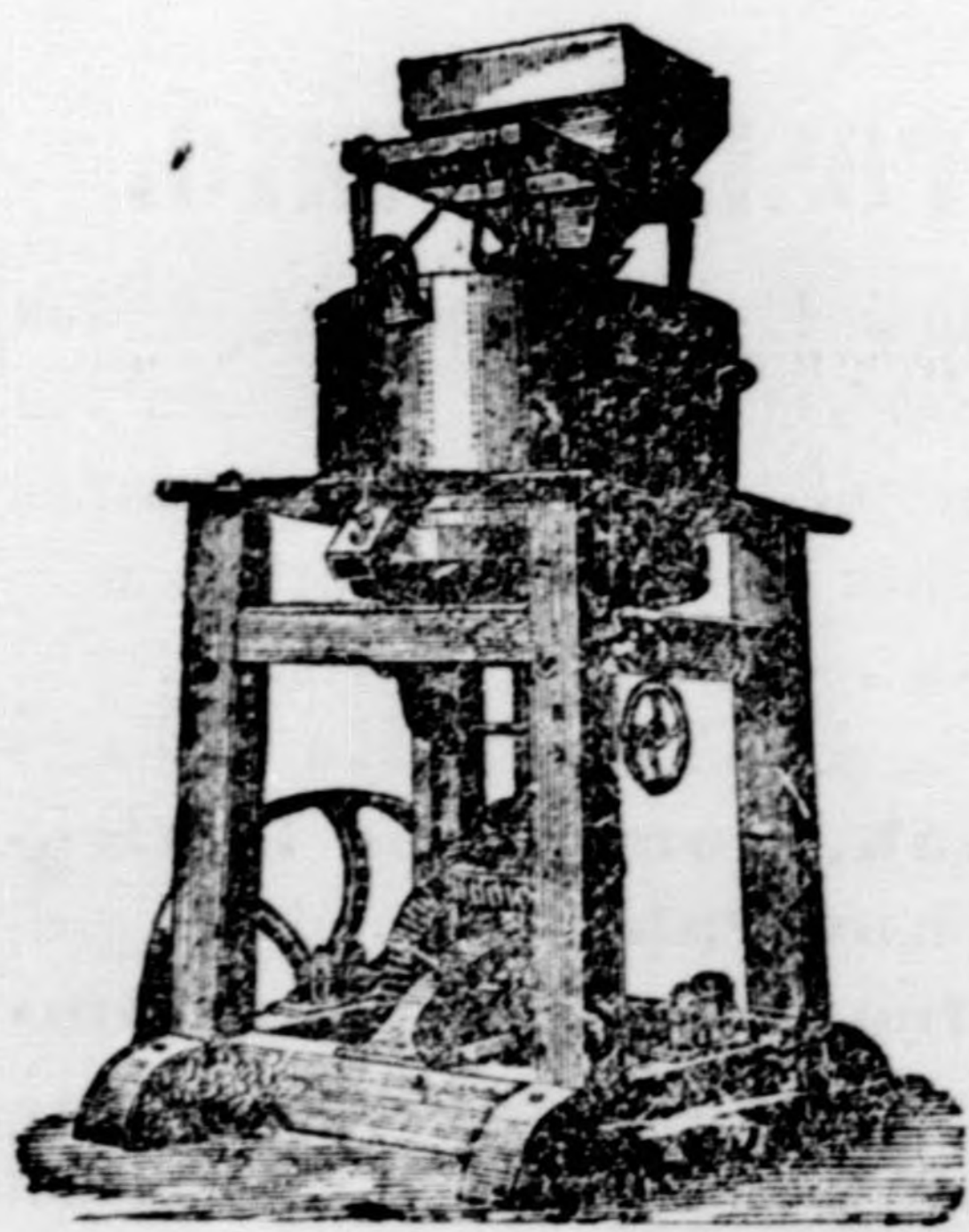
Egy körszivattyút (Centrifugal) járógánnyal vagy anélkül; szállít 500 lit. percenként.

Egy kettős hengerű szivattyút 200 liter munkaképesség percenként.

HERCZ ZSIGMOND

gazd. gépgyár és gépraktár Miskolcz.

Clayton és Schuttlewort gazdasági gépgyárának képviselősege.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”.

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkotórészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomor nyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radein-, Vichy- stb. vizektől különbözőbb esetekben szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavanyú dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rökus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvizet kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használatát határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Gége-, gége-, légcső- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorbad volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizezőszervek idült hurutját szintegy osztatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszzák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rökus kórházi főorvos. Légcső-, emésztő- és vizező-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintézetét a „Margit“-forrás gyógy- és leglátogatottabb tüdőbetegek klimatikus hatásáról. — Sok oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a „Margit“-forrás gyógyvizet“ alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.
Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár

Édeskúty L.

m. k. udvari ásványviz- szállítónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.